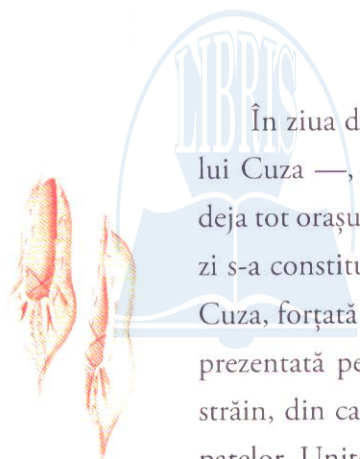

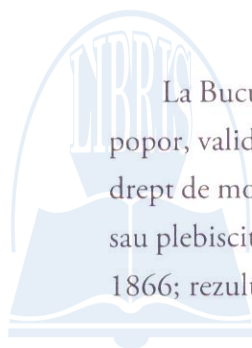

În ziua de 11 februarie, Locotenența Domnească¹ a anunțat abdicarea lui Cuza —, dar cum la București secretele au viață scurtă, în câteva ore deja tot orașul știa că acea abdicare îi fusese smulsă domnitorului. În aceeași zi s-a constituit un guvern provizoriu condus de Ion Ghica. Abdicarea lui Cuza, forțată de clasa politică, era și rezultatul revenirii la o idee mai veche, prezentată pentru prima oară în anul 1857: ideea alegerii unui principe străin, din casele domnitoare în Europa Apuseană, ca domnitor al Principatelor Unite. Drept urmare, premierul interimar Ghica și mai mulți oameni politici l-au propus repede, pentru tronul domnesc al țării, pe Principele Filip de Flandra, înrudit îndeaproape cu câteva mari familii franco-belgiene. Propunerea părea una avantajoasă pentru România — dat fiind că Franța era văzută, de câteva decenii, ca o soră latină mai mare, iar Belgia își câștigase independența în 1830 și ritmul rapid de modernizare făcuse ca această țară să aibă, la vremea aceea, cea mai avansată Constituție din Europa.

Dar lucrurile s-au dovedit a fi mai complicate decât păreau la prima vedere. Inițial, Filip de Flandra a părut a accepta propunerea, pentru ca peste câteva zile să dea înapoi — pe motiv că familia nu era de acord ca un vlăstar al său să fie supus al sultanului otoman. Plin de speranțe, politicianul român Ion C. Brătianu pleca apoi în orașul german Düsseldorf (pe 19/31 martie 1866) pentru a obține promisiunea fermă a unui tânăr principe — pe nume Karl Anton — că va accepta tronul României. În plus, mai era nevoie de acceptul familiei acestuia și, totodată, de încuviințarea Regelui Prusiei, Wilhelm I. Acesta din urmă și-a dat acordul repede, dar într-un mod discret — nu dorea să facă din tronul român un subiect de dispută internațională, pentru că tocmai atunci Prusia se afla într-un conflict major cu Imperiul Habsburgic. După mai multe discuții cu tatăl său și o întâlnire cu cancelarul prusac, Otto von Bismarck, Principele Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen a acceptat cu modestie — dar și cu bucurie — propunerea de a deveni domnitorul României.

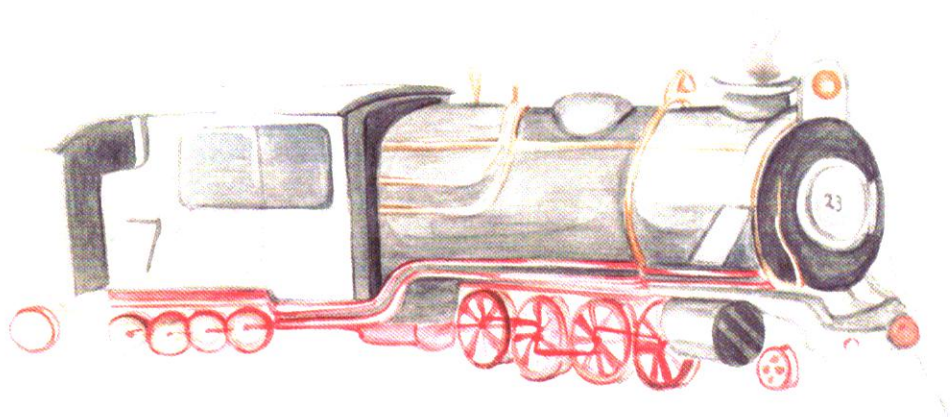
¹ Locotenența Domnească — instituție politico-administrativă cu rol de locțiitor al conducătorului statului. Locotenența Domnească din 1866 s-a constituit la 11 februarie 1866, în urma abdicării forțate a domnitorului Alexandru Ioan Cuza, și și-a încheiat activitatea pe 10 mai 1866, odată cu depunerea jurământului de către domnitorul Carol I.

La București, Locotenența Domnească cerea apoi, printr-o proclamație către popor, validarea prin vot a Principelui Karl Anton ca „domnitor al românilor, cu drept de moștenire, care va domni sub numele de Carol I“. Procesul de votare — sau plebiscitul, cum se chema el în epocă — a avut loc între zilele de 2 și 8 aprilie 1866; rezultatul său a fost o majoritate covârșitoare de partea propunerii.

• CĂLĂTORIA LUI CAROL SPRE ROMÂNIA •

Drumul spre România a fost plin de emoții. Din cauza conflictului, existent în acel moment între Prusia și Imperiul Habsburgic, traversarea Austriei reprezenta un pericol real pentru un tânăr ofițer precum Carol. În cazul în care ar fi fost prins de către autoritățile austriece — care controlau cursul Dunării de Jos —, principele, ca ofițer în armata prusacă, risca să fie acuzat de spionaj și împușcat pe loc. Folosind un pașaport fals — pe numele de Karl Hettinger, presupus comerciant ce se îndrepta spre Odessa „cu afaceri“ —, viitorul Rege Carol al României a călătorit îmbrăcat modest, la clasa a doua, cu o pereche de ochelari fumurii mascându-i trăsăturile feței¹. Era însoțit doar de două persoane de încredere: prietenii săi, domnii von Werner și von Mayenfisch.

¹ Voi, cititorii, știți că în acei ani tehnica fotografică nu era încă folosită în actele de călătorie. În lipsa unei fotografii, pe pașaportul fals al Principelui Carol ochelarii erau trecuți ca semn distinctiv.

La Salzburg — oraș de graniță între Bavaria germană și Austria —, s-a consumat un moment de cumpănă pentru principe. La un moment dat, toți călătorii au fost invitați să coboare din vagoane — pentru că vameșii austrieci aveau de gând să îi controleze la sânge. Ajuns în

PROCLAMAREA LUI CAROL I CA DOMNITOR AL ROMÂNIEI

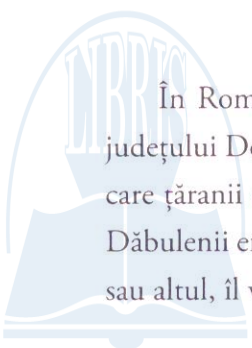
După ce trăsura princiară a ajuns pe Dealul Mitropoliei, în fața intrării principale a clădirii Camerei Deputaților, Carol a fost întâmpinat de impozantul Nifon, mitropolitul-primat al României din acea vreme. Acesta, îmbrăcat în straie după modelul bizantin al ortodoxiei și purtând un toiag de argint în mâini, aștepta în prag, înconjurat de un sobor de preoți în haine bisericești de sărbătoare. Nifon i-a întins principelui Evanghelia, iar acesta a sărutat-o; apoi mitropolitul l-a condus pe principe, de braț, în biserică. După slujba de mulțumire care se ține în astfel de momente solemne (tedeum), Carol — împreună cu mitropolitul și membrii guvernului țării — au coborât, pe jos, spre sala Camerei Deputaților. Aceasta se afla, pe atunci, la poalele dealului, în fața Mitropoliei. Aici erau adunați membrii Adunării Constituante. Cel care l-a întâmpinat pe principe a fost chiar președintele Adunării, Manolache Costache Epureanu.

Pe lângă deputații ce reprezentau cele 33 de districte ale României de atunci, în sală se mai aflau membri ai Curții de Apel, Curții de Casație, Curții de Conturi, precum și funcționari de rang înalt și șefi ai autorităților administrative.

După ce mitropolitul a așezat crucea și Evanghelia pe masa din fața tronului, unul dintre membrii de vază ai Adunării a citit jurământul în limba română; traducerea în limba franceză îi fusese înmănată anterior principelui. „Jur de a păzi legile României; de a menține drepturile sale și integritatea teritoriului“ — spunea actul. Cu mâna dreaptă așezată pe Evangheliie, Carol a rostit, în limba română, cu o voce foarte fermă: „Jur!“

Prin această ceremonie simplă, Carol a devenit domnitorul Principatelor Unite ale României, sub numele pe care-l va face faimos și respectat: Carol I. Iar legământul său din acea zi de 10 mai 1866 nu a fost încălcat niciodată. Speranțele unei țări întregi se aflau în spatele acelor cuvinte. Iar domnitorul, prin faptele sale și prin comportamentul său, a fost mereu la înălțimea aceluia jurământ.

În România zilelor noastre, localitatea Dăbuleni (din zonele nisipoase ale județului Dolj de astăzi) este mai curând cunoscută prin faimoșii pepeni verzi pe care țăranii de aici îi cultivă și apoi îi vând în toată țara. Dar acum 150 de ani, Dăbulenii era cât pe-aici să devină centrul unui mare conflict — care, într-un fel sau altul, îl viza chiar pe viitorul domn al României. Iată despre ce e vorba.

• *DOMNITORUL CAROL I* • *ȘI RĂSCULAȚII DIN SUDUL OLTENIEI* •

Ne aflăm, așadar, pe la începutul lunii mai a anului 1866. Principele Carol își începuse călătoria spre România — cea pe care am rememorat-o mai sus —, iar lumea politică a țării îl aștepta cu entuziasm și speranțe pe noul domn. Cum am văzut, orașele țării prin care el avea să treacă și mai ales Bucureștiul erau pregătite de sărbătoare, locuitorii de acolo așteptau și ei cu nerăbdare și își împodobeau casele cum putea fiecare mai bine. Așa cum se întâmplă mai mereu când se bucură românii, forfota era mare.

Nimeni nu și-ar fi închipuit atunci că o mână de oameni din sudul Olteniei, din câteva sate de pe malul Dunării (printre care și Dăbuleni), pur și simplu aveau de gând să se opună noului domnitor! Ba, mai mult decât atât, ei urmăreau chiar

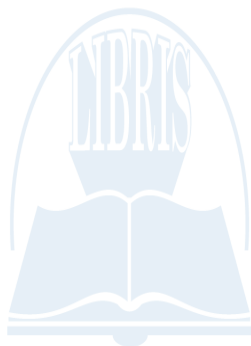

să-l răzbune pe domnitorul care făcuse Unirea, Alexandru Ioan Cuza — cel care abdicase, e drept că forțat, nu cu mult timp în urmă. Acești oameni care se pregăteau de răzmeriță erau, așadar, țăranii-grăniceri de pe linia Dunării — locuitori ai satelor din jurul Calafatului.

În ziua de 4 mai 1866, acești țăranii-grăniceri au primit ordin să se încoloneze pentru a pleca la Craiova, iar de aici urmau să meargă spre București, pentru a participa la întâmpinarea noului domnitor. Drumul urma să fie făcut, bineînțeles, pe jos sau în care mari, trase de boi — în acea vreme căile ferate încă nu apăruseră pe teritoriul României. Dar nu greutatea drumului îi speria pe țăranii-grăniceri. Ei, pur și simplu, erau supărați și îngrijorați... din motive politice! După cum bănuieți, acești țăranii-grăniceri erau oameni simpli, care nu înțelegeau foarte multe din jocurile politice ale vremii lor — și, e drept, politicienii de la București nici nu se străduiau foarte mult să le explice și lor (sau celor ca ei) ce anume se întâmplă. În aceste condiții, auzind grănicerii că la București va fi adus un principe străin, ei au fost mai curând neliniștiți. Era de neînțeles pentru ei de ce fusese dat jos un domn român, care lor le dăduse pământ, și de ce trebuia adus în locul lui un domn străin. Oare, nu cumva, noul domn străin le va lua înapoi pământul dat prin reformele lui Cuza? — se întrebau bravii țăranii-grăniceri, cu temere.

Astfel că, măcinați de nemulțumiri și de gânduri rele, ei au refuzat să meargă spre București, pentru a-l întâmpina pe Carol. Mai mult decât atât: țăranii noștri și-au adus aminte și ceea ce, de fapt, nu uitaseră nicio clipă: din motive de strâmtoare bugetară, statul întârziase cu plata salariilor în armată — nici măcar solda mică a țăranilor-grăniceri nu mai fusese plătită de luni bune.

Așa se face că în ziua de 7 mai 1866 — când politicienii de la București erau în febra ultimelor pregătiri pentru venirea Principelui Carol —, grănicerii au pornit o adevărată revoltă, la Calafat și în satele învecinate. Au refuzat să execute ordinele primite de la ofițeri, ba mai mult, i-au amenințat pe aceștia că vor pune mâna pe arme, pe furci și pe topoare. Ei strigau: „Nu mergem la București! Noi i-am jurat credință lui Cuza, vrem să îl avem domn pe Ioan I, și nu-l vrem pe neamțul Carol, pe care îl aduc ciocoii!” Grănicerii din Dăbuleni i-au transmis, astfel, prefectului de județ că ei au jurat credință numai fostului domn Cuza

CUPRINS

Prolog 10

I

România la răscruce 12

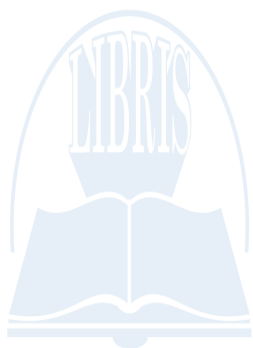
- *Călătoria lui Carol spre România* 16
- *Un domn nou pe pământul țării* 22
 - *Intrarea în capitală* 24
- *Proclamarea lui Carol I ca domnitor al României* 28

II

Nu-i ușor să conduci o țară precum România 30

- *Domnitorul Carol I și răsculații din sudul Olteniei* 32
 - *Constituția României* 35
 - *Carol I și Elisabeta* 40
- *Micuța Maria, principesa fără de noroc* 45

III

Războiul de Independență din 1877 48

- *Carol I, Rege al României* 57
- *Coroana de oțel a României* 60
- *Tratatul cu Germania și Austria* 64
- *Regele Carol I la aniversarea de 50 de ani* 67

IV

Regele Carol I și viitorul dinastiei 72

- *Marea Expoziție Națională de la București* 78
 - *Răscoala din anul 1907* 82
 - *Al doilea război balcanic* 84
 - *Vizita țarului* 87

V

Actul final: o lume nouă, un prea Mare Război 90

Epilog 95

